

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/380/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315208409
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8315208409.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanému I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. XXXX/XX, XXX XX G., v konaní o zaplatenie 272,65 eur s príslušenstvom, takt

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 149,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne z tejto sumy od 24.1.2014 až do zaplatenia, ako aj trovy konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku vo výške 1,54 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 7,07 eur, a to všetko v mesačných splátkach po 20,- eur splatných vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia niektorej splátky riadne a včas.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 3.7.2015 voči žalovanému domáhal zaplatenia 272,65 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne z dlžnej sumy od 24.1.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovaným zmluvu číslo Z a Z., ktorých neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky. V zmysle týchto zmlúv žalobca vypožičal žalovanému SIM karty s telefónnymi číslami, ktoré umožňujú žalovanému využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. Žalobca sa týmto návrhom domáhal náhrady škody vo výške 123,63 eur, ktorá mu vznikla za odpredaný mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie Samsung Galaxy Young blue. Škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu/zariadenia a jeho akciovou cenou, t.z. predstavuje škodu žalobcu, ktorú mu žalovaný spôsobil tým, že získal mobilný telefón/zariadenie za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tak, že podpisom Dodatku sa zaviazal používať služby, a za tieto platiť po dobu viazanosti, a následne porušil svoj základný záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby a platiť riadne a včas cenu za poskytnuté služby. Podľa tvrdení žalobcu v žalobe, žalovaný si bol vedomý, že telekomunikačné zariadenie je mu predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa žalovaný zaviazal užívať služby po dobu dohodnutú v Dodatku. Vzniknutú škodu žalobca vyčíslil ako rozdiel medzi predajnou cenou a cenou akciovou, pričom pri výpočte škody zohľadnil počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Ďalej sa voči žalovanému domáhal i zaplatenia sumy 149,02 eur vyfakturovanej žalovanému v období 2013/09 - 2013/11. Žalobca pokusom o pokonávku zo dňa 9.1.2014 oznámil žalovanému sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumu za telekomunikačné zariadenie a vyzval ho na ich úhradu v dodatočnej lehote, avšak bezúspešne. Uplatnil si aj úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade s článkom 11, bodom 11.14 počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie, t.j. od 24.1.2014 do zaplatenia.

Predmetom tohto konania je zaplataenie sumy 149,02 eur spolu s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 24.1.2014 do zaplataenia titulom porušenia povinností žalovaného zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb a zaplataenie sumy 123,63 eur spolu s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 24.1.2014 do zaplataenia titulom náhrady škody.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 18.11.2015 sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca, pričom predvolanie na pojednávanie im bolo riadne a včas doručené. Žalobca svoju neúčast' ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 13.11.2015 z dôvodu hospodárnosti konania a súhlasil s prejednaním veci bez jeho prítomnosti. Preto v súlade s ustanovením § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec bola prejednaná bez prítomnosti žalobcu a právneho zástupcu žalobcu s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy. Žalovaný sa pojednávania zúčastnil.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 15.6.2015, zmluvou o poskytovaní verejných služieb č. Z. a č. Z. spolu s dodatkom k tejto zmluve, pokusom o pokonávku zo dňa 9.1.2014, jednotlivými faktúrami, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Všeobecné podmienky“), a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 12.8.2013 zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. Z. a v rovnaký deň aj zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. Z. v znení dodatku k tejto zmluve, na základe ktorých žalobca vypožičal žalovanému SIM karty, ktoré umožnili žalovanému využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom v zvolenom balíku služieb. Pri uzavretí dodatku k zmluve č. Z. žalobca odpredal žalovanému mobilný telefón značky Samsung Galaxy Young blue so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 1,00 eur. Žalovaný sa v tomto dodatku zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov a počas tejto doby využívať bez prerušenia služby žalobcu a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu v dodatku k zmluve o pripojení vo výške 129,00 eur. Podľa tvrdení žalobcu žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti tým, že neuhradil riadne a včas cenu poskytnutých služieb v celkovej výške 149,02 eur, ktorá mu bola vyúčtovaná za obdobie 2013/09 - 2013/11, a to faktúrou č. XXXXXXXXXXXX vo výške 40,16 eur, č. XXXXXXXXXXXX vo výške 42,34 eur, č. XXXXXXXXXXXX vo výške 17,99 eur, č. XXXXXXXXXXXX vo výške 27,94 eur, č. XXXXXXXXXXXX vo výške 20,59 eur. Žalobca vyzval žalovaného na zaplataenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 9.1.2014 spolu so zmluvnou pokutou/náhradou škody, avšak bezúspešne. Žalovaný na pojednávaní dňa 18.11.2015 žiadal o povolenie splátok vo výške 20 eur mesačne.

Podľa ustanovenia § 44 odsek 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa ustanovenia § 44 odsek 2 zákona o elektronických komunikáciách, zmluva o poskytovaní verejných služieb musí obsahovať a) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu podľa § 15 odsek 2, b) popis poskytovaných služieb, najmä informácie o

1. prístupe k službám tiesňového volania a lokalizačným údajom vrátane obmedzení pri poskytovaní služieb tiesňového volania,
2. obmedzeniach týkajúcich sa prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania v súlade s osobitnými predpismi,
3. minimálnej ponúkanej úrovni kvality služieb, najmä lehotu prvého pripojenia k sieti alebo iné ukazovatele, ak tak určí úrad podľa § 46
4. postupoch podniku pri meraní a riadení prevádzky zameraných na zamedzenie preťaženia sieťového spojenia a informácie o tom, ako môžu tieto postupy vplyvať na kvalitu služieb,
5. druhoch servisných služieb, podporných služieb a kontaktné údaje na tieto služby,

6. obmedzeniach, ktoré podnik zavedie na používanie dodaných koncových zariadení, c) možnosť účastníka zverejniť alebo nezverejniť jeho osobné údaje v telefónnom zozname a informačných službách o účastníckych číslach a možnosť vybrať si, ktoré osobné údaje zverejní podľa § 59 odsek 2, d) podrobnosti o cenách vrátane prostriedkov, ktorými je možné získať aktuálne informácie o platných cenách, servisných poplatkoch, ponúkané spôsoby platby a rozdiely v nákladoch účastníka súvisiace so spôsobom platby, e) informácie o termínoch a spôsobe fakturácie za poskytnuté služby, f) čas trvania zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podmienky jej predĺženia a ukončenia vrátane minimálnych podmienok používania alebo trvania služby, ktoré sa musia splniť v záujme využívania výhod z akcií na podporu predaja, poplatkov súvisiacich s prenosom čísel a iných identifikátorov, poplatkov splatných pri ukončení zmluvy o poskytovaní verejných služieb a náhrady nákladov súvisiacich s koncovými zariadeniami, g) spôsoby odškodnenia a systémy úhrad, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služieb, h) spôsob urovnávania sporov podľa § 75, i) druhy opatrení, ktoré môže podnik prijať v prípade narušenia bezpečnosti alebo integrity siete, alebo v prípade jej ohrozenia alebo poškodenia.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená 12.8.2013 zmluva o poskytovaní verejných služieb číslo Z. a dňa 12.8.2013 zmluva o poskytovaní verejných služieb č. Z. v znení dodatku k tejto zmluve, na základe ktorých žalobca dodal žalovanému služby a žalovaný bol povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Je nesporné, že žalovaný cenu za poskytnuté služby vo výške 149,02 eur neuhradil. Na základe uvedeného preto súd žalobe v tejto časti vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 149,02 eur.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 odsek 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 z.z. v znp., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaný tým, že nezaplatil žalobcovi cenu za poskytnuté služby vo výške 149,02 eur riadne a včas, dostal sa do omeškania so zaplatením svojho záväzku v tejto časti, a preto má žalobca nárok aj na ním uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 149,02 eur od 24.1.2014 do zaplatenia.

Po vykonanom dokazovaní súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 123,63 eur zamietol z dôvodov nižšie uvedených.

V prípade náhrady škody, žalobca po tom ako sú mu zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že:

a) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho neprijateľnosť,

b) vzhľadom na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút,

c) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty, ale náhrady škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného koncového zariadenia a jeho akciovou cenou, pričom žalobca zohľadnil pri výpočte náhrady škody aj počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného. V prejednávanej veci žalobca škodu vyčíslil na sumu 123,63 eur a tento rozdiel považuje žalobca za škodu vzniknutú porušením povinnosti žalovaného.

Žalobca ďalej poukazuje na Čl. 1. bod 1.3 Dodatku k Zmluve o pripojení, podľa ktorého - Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že koncové zariadenie je mu predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny, by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT/ koncového zariadenia).

Zo skutkového vymedzenia nároku žalobcu na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa tohto ustanovenia je: 1. protiprávny úkon, 2. spôsobenie škody, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou, 4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť. Môže však vzniknúť aj z porušenia iných zákonom uložených povinností, vtedy ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. Ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať tak na prípady záväzkovej, ako aj mimozáväzkovej zodpovednosti.

Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie vyššie uvedených štyroch predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci zo strany žalobcu nesúceho dôkazné bremeno nebolo preukázané už splnenie predpokladu uvedeného v bode 1. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, žalobca nepreukázal, že žalovaný v zmluvnom vzťahu nezotrval po dobu 24 mesiacov.

Pri tomto závere súd vychádza z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o pripojení je uvedený v článku 4 (Doba platnosti a ukončenie Zmluvy) Všeobecných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy.

Podľa bodu 4.1 týchto Všeobecných podmienok platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

Všeobecné podmienky ďalej upravujú podrobnejšie zánik zmluvy z jednotlivých vyššie uvedených dôvodov.

Podľa článku 2 Všeobecných podmienok (Zmluva o pripojení. Aktivácia Služieb) bodu 2.1, spoločnosť Orange Slovensko poskytuje Služby na základe Zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe.

Podľa článku 2 bodu 2.6 Všeobecných podmienok, zmluva je uzatvorená dňom jej podpísania.

Podľa ustanovenia § 40 odsek 2 Občianskeho zákonníka, písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

V predmetnom konaní žalobca písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o poskytovaní verejných služieb nepreukázal a ani zo strany žalovaného súd nemal preukázané, že by takúto listinu od žalobcu obdržal. Treba teda uzavrieť, že platné ukončenie zmluvy so žalovaným preukázané nebolo, a teda žalovaný svoj záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov splnil (na tom nič nemení, že vo

faktúre je účtovaný poplatok za odpojenie, pretože odpojenie nie je uvedené medzi spôsobmi zániku zmluvy), čím nie je daný predpoklad č. 1 vzniku škody.

Pokiaľ ide o samotný vznik škody (predpoklad č.2), k tomu súd uvádza, že podľa § 442 odsek 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Občiansky zákonník nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151).

Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedenie veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153).

To, čo ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152).

Podľa žalobcu mu vznikla škoda ako rozdiel medzi trhovou cenou koncového zariadenia a jeho akciovou cenou, pričom zohľadnil aj počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným. Aj keby bol splnený zo strany žalovaného predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 Dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky žalobcu tento predáva koncové zariadenia za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný teraz žalobcom podanou žalobou bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napr. podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou MT, tak nie je následkom (tvrdeného ale nepreukázaného) protiprávneho úkonu žalovaného, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi žalobcom a žalovaným. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu reparovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovaným vkladal. Na tomto nič nemení ani tá skutočnosť, že žalobca zohľadnil pri výpočte skutočnej škody počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného. K protiprávnemu zmenšeniu majetku žalobcu tak nedošlo, pretože tento za koncové zariadenie obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň aj nesplnenie 3. predpokladu pre vznik škody (kauzálny nexus), pretože aj v prípade preukázania zavineného nezotrvania odporcu v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku navrhovateľa (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva s odporcom s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Súd pri svojom rozhodovaní o zmluvnej pokute vychádzal z nasledujúceho:

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa ustanovenia § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť

škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTŤ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súdom ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex officio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Naviac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Podľa ustanovenia § 160 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd povolil žalovanému splácať žalobcovi priznanú istinu s príslušenstvom v splátkach, pričom výška mesačných splátok bola určená tak, aby nebola neprímeraným zvýhodnením žalovaného ako dlžníka na úkor žalobcu ako veriteľa.

Na základe vyššie uvedeného preto súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 149,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 24.1.2014 do zaplatenia považoval za dôvodnú, a preto jej vyhovel s tým, že žalovanému v súlade s ustanovením § 160 Občianskeho súdneho poriadku povolil zaplatenie žalobcovi priznanej istiny s príslušenstvom v mesačných splátkach, ktorých výška a podmienky zročnosti je uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku. V ostatnej časti, t.j. v časti o zaplatenie sumy 123,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 24.1.2014 do zaplatenia žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca bol v tomto konaní úspešný v časti o zaplatenie sumy 149,02 eur a neúspešný v časti o zaplatenie 123,63 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje úspech žalobcu 54,66 % k jeho neúspechu v rozsahu 45,34 %. Po odpočítaní pomeru úspechu žalovaného od úspechu žalobcu vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 9,32 %. Trovy žalobcu pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eur a z trov jeho právneho zastúpenia za poskytnutie právnej služby advokátom za 2 úkony právnej služby (1. príprava a prevzatie zastúpenia, 2. písomné podanie na súd - žaloba) v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) z tarifnej hodnoty veci 272,65 eur, z ktorej základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 23,24 eur podľa ustanovenia § 10 odsek 1 vyhlášky a paušálnej náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 odsek 3 vyhlášky za 2 úkony právnej služby zvýšených o daň z pridanej hodnoty, pričom právny zástupca žalobcu preukázal, že je jej platiteľom. Celková výška trov právneho zastúpenia žalobcu predstavuje sumu 75,91 eur (2x23,24 eur + 2x8,39 eur + 20 % DPH).

Žalobcovi tak vzniklo právo na náhradu súdneho poplatku v rozsahu 9,32 %, t.j. na sumu 1,54 eur a na trovách právneho zastúpenia na sumu 7,07 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.